

Első kézből

Fények és árnyak. Ezzel a címmel hívja kötetlen beszélgetésre a szarvasiakat a Város- és Környezetvédő Egyesület július 27-én, vasárnap, a Város Napján, 13.30 és 14.30 óra között. A Bolza-kastély hangulatos kertjében a város életének egy-egy területéért felelős szakemberekkel, politikusokkal találkozhatnak. Meghívjuk a köztet országgyűlési képviselőit, a város és

városkörnyék legjobb ismerőit; azokat, akik felelnek épített és természeti környezetünkért, így valóban első kézből értesülhetünk eredményeinkről és gondjainkról. Kérdezz is lehet mindarról, ami a város egész lakosságát érinti.

Hívunk és várunk mindenkit, aki – kényelmesen (székeken ülve), kellemes környezetben – többet akar tudni városunkról.

Jövőre még kevesebben?

A szarvasi demográfiai adatok alapján elemzés készült a polgármesteri hivatal intézményfelügyeleti osztályán a város közzoktatási szolgáltatásait igénybe vevőkről és a 2004-ben várható beiratkozásokról. A kimutatás szerint a szarvasi iskolákba és óvodákba tavaly, azaz a 2002/2003-as tanévben összesen 578 gyerek járt, a mostani beiratkozások pedig azt mutatják, hogy a 2003/2004-es tanévben számuk 567 lesz. Ez annak ellenére történt így, hogy a demográfiai mutatók a két év tekintetében emelkedést mutatnak, 1999-ben 147 gyerek született Szarvason, míg 2000-ben 177.

A két említett tanévet tekintve a város általános iskoláiba járók létszáma is csökkent 48-cal, igaz, 2002-ben kevesebben voltak mint 2003-ban azok a

gyerek is, akik az iskolás kora elérték.

A város középiskoláiban a demográfiai csökkenés ellenére nőtt az új tanévre beiratkozók száma.

A születési adatokat figyelembe véve várhatóan csökken a 2004-ben óvodába beiratkozó gyerekek száma, az idei 177-hez képest 38-cal. Kevesebben lesznek azok a szarvasi gyerekek is, akik elérik az általános iskolás korhatárt. Számuk idén 173, jövőre 143 lesz.

Az adatokat rendelkezésünkre bocsátó Babák Mihály polgármester megjegyzése szerint ezek a számok a városban összességében egy és fél óvodai csoport csökkenést és egy iskolai csoport csökkenést prognosztizálnak, ami újabb foglalkoztatási problémákat okozhat a városi intézményben. **K.Zs.**

Már megint nincs kanál

Képzeld el a világot: benne élsz, van családod, munkád, kocsid, automata mosógéped... és most képzeld el, hogy ez az egész csak egy álom. Illúzió. Hazugság. Szeretnél felébredni? A Matrix: Újrátöltve a Turul mozi műsorán.

Az elmúlt néhány évztizedben jöpar megveszekedett filmrendező próbálta meg a vásznonra varázsolni azt a különleges sci-fi műfajt, aminek megszületését néhány fiatal, angolszász írónak (John Shirley, Bruce Sterling, vagy a mesterek: William Gibson és Phillip K. Dick) köszönhetjük. A műfaj neve cyberpunk: olyan, a talán nem is oly távoli jövőben játszódó művek ezek, amelyekben a társadalom elidegenedett, haldokló, elkorcsosult csoportként jelenik meg, ahol mindinkább a Gép az úr. Emberekről robotok - robotlelkű emberek. Ha egyszerűen akarunk fogalmazni, akkor ezek az alkotások egyfajta negatív utópiák, s az írók a társadalomból teljesen kiábrándult, pesszimista Morus Tamások.

A filmre vitt cyberpunk művek legtöbbje azonban a műfaj sikere ellenére is megbukott. Persze itt nem a Szárnyas Fejvadászra vagy a La Jetece című filmekre kell gondolni (utóbbi egyébként a hatvanas évek elején készült, s később ez szolgáltatta a betonkemény alapját Terry Gilliam 12 majmához) – de könyörgöm, emlékszik még valaki a Johnny Mnemonica-ra? Hát az Impozitorra? Persze, hogy nem, mert nem is érdemes.

Aztán eljött az Úr 1999. esztendeje, s kénytelenek voltunk jól az eszünkbe véteni két kiemendhatatlannak tűnő nevet: Larry és Andy Wachowski. Ők

voltak azok, akik létrehozták a Matrix univerzumát, azt a filmet, amely mind a látvány, mind a filozófia tekintetében (a japán anime és a modern akciómozzi ötvözése; az elmondhatatlan mennyiségű utalás a legregibb gondolkodókra, s a katolikus vallásra) tényleg maradandót alkotott. A történet szerint létezik valahol a Földön egy férfi, akit a jóravaló polgárok csak Thomas Anderson, a virtuális világ vándora, a hekkerek (egyfajta számítógépes kalózkodók) pedig Neo néven ismernek – s akinek hamarosan rá kell döbennie arra, hogy ez a világ csak látás, ábránd csupán, az igazi élet a gépek uralta illúzió túl van. Az első rész Neo ébredéséről szól, s arról a felismeréséről, hogy Ő az, aki megszületett, hogy a Gépek energiáhozóziként kelljen leélniük. Aztán most itt van végre a folytatás, mely hol felüldíti az embert, hol pedig lelohasztja. A trükkök fenomenálisak, a történet jó, Keanu Reeves (Neo), Hugo Weaving (Smith ügynök) jók, Carrie-Anne Moss (Trinity) pedig még mindig gyönyörű, de valahogy az egész arra a szakácsra hasonlít, aki egy lerobbant kis cukrászdában megcsinálja világ legfinomabb krémjét, s mikor lehetősége van magasabbra tenni a léte, sokkal több és finomabb dolgot belepakolni abba a nyavajás krémbe... valahogy nem megy neki. Persze finom egy süti ez is, jól is lakunk vele rendszeresen, csak ez a süti már nem az a süti, ticcik érteni? De azért ne legyünk túl szigorúak: várjuk meg, amíg Neo befordul a célegyenesbe valamikor novemberben. **A. Zs.**

Dr. Molitorisz Pál

Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete III. rész

Előzmény: Dr. Molitorisz Pál Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete I. rész: A szarvasi bíróságról; Bírósági épületek Szarvas és Vidéke Hetilap 28.szám; Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete II. rész: A bíróság illetékesége, ügyforgalma, A bíróság személyi állománya Szarvas és Vidéke Hetilap 29. szám

A szarvasi fürdőről

Az első szarvasi gőz- és kádfürdőt Robitsek Károly gőz- és fűrészmalom tulajdonos nyitotta meg közel 120 éve, 1884. februárjában a Vármegye utcai (ma Petőfi utca) Mária malomban „egy rég érzett hiányt pótolva”. Ma az épületben a főiskola géptan tanszéke működik.

A szarvasi képviselő testület a községi fürdő létesítéséről 1902-ben döntött, helyét szintén a nagyközség belterében, a Kossuth utca és az Árpád-köz sarkán, a községi veteményes kertben jelölte ki. Az artzi gőz- és kádfürdő építésére kiírt pályázatot Popják György „jó hírű szarvasi építész vállalkozó” nyerte el 1902 júliusában 63.500 koronás árajánlatával. Az épület tervrajzain a „HADINGER A. Építési, műszaki és vállalati irodája Budapest, VI. Terezt-körút 1/c.” bélyegző lenyomat olvasható, mely feltehetően a tervek készítő cégét jelöli, illetőleg a „Felülvizsgáltott, s a kivitelre alkalmasnak találtatott Szarvason, 1903 évi április

A fürdőépület homlokzati tervének részlete

hó 16-án Panyiczky Kálmán mérnök Szabolcs Dénes okl. építész” záradék és aláírások olvashatók. A tervek Békés vármegye törvényhatósági bizottsága nevében jóváhagyta az alispán is.

1903. novemberére a fürdőház felépült, s december közepén már próbafűtést tartottak. A nagyközség a fürdőt bérbeadás útján működtette, első évben az Árpád szállót bérlő Garai testvérpár, Frigyes és Adolf nyerte el az üzemeltetés jogát 3000 koronáért.

Egy 1904 évi hirdetés szerint a fürdőrend a következő volt: urak 5 - 8-ig, 10 - 17-ig, 19 - 22 óráig; nők 8 - 10-ig, 17 - 19-ig. A fürdőbérlet határozata alapján vasárnap délután a férfiak, kedden délután pedig a nők részére a gőzfürdő 40 fillérért volt igénybe vehető.

Az első években a fürdőt a Piac-téri artzi kút látta el vízzel, majd 1911-ben a fürdő területén külön kútartást, melynek mélysége 522,4 m, vízhozama 250 l/perc, hőmérséklete pedig 29,2 C fok volt. A vízhozam csökkenése miatt a fürdőt 1972-ben a

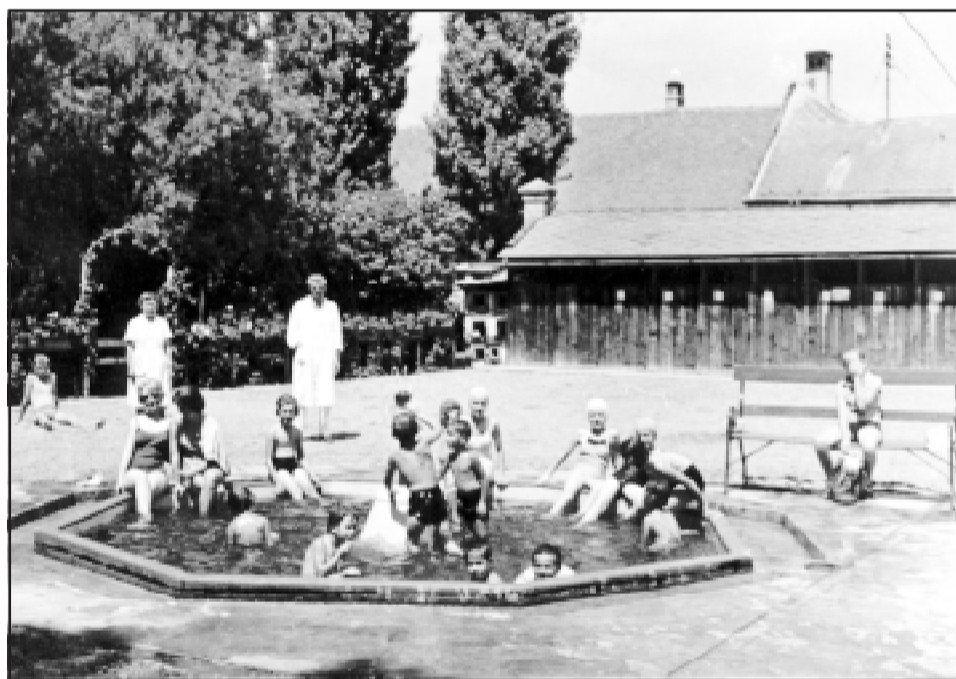
A „nagymedence”

Viz- és Csatornamű Vállalat hálózatába csatlakoztatták be.

1973-ban a szabadtéri medencét téliestették, üvegtetővel látták el. A fürdő vizét 2000-ben gyógyvízzel nyilvánítták.

2003 áprilisában megkezdődött a fürdő nagyszabású rekonstrukciója. Ebben az évben az utolsó nyitvatartási nap március 29-én volt. E napon Dr. Demeter László önkormányzati képviselő, „fürdőmester” meghívására a város vezetői, az országgyűlési és önkormányzati képviselőink, a fürdő dolgozói és törzsvendégei az épületben fürdészel összekötött „fürdőbúcsúztatót” tartottak, s egy időre elköszöntek kedvtelésűktől. Nostalgiaival idézték fel a fürdő használatának régi rendjét, szokásait, a pihenőt, a már-már legendássá vált régi dolgozókat és vendégeket.

A bíróság és az ügyészség dolgozói is megemlékezést tartottak a bíróság épületének centenáriuma alkalmából.

A gyermekmedence, fehér köpenyben Csilik Ferenc, a fürdő vezetője, háttérben az időközben lebontott kabinsor

A fürdő épülete 1960 körül

A fürdő épülete az udvar felől 2003 tavaszán, közel az eredeti állapotában

A Szarvasi Kézműves Egyesület felhívása

Szarvasi népviseletet, a hagyományos öltözetet ábrázoló régi fotókat, fényképeket gyűjtünk. Terveink szerint a kézműves foglalkozásokon az általunk készített babákat régi viseletbe öltöztetünk, hogy ezeken keresztül gyermekeink is megismerhessék a régiek hagyományos ruházatát. Kérjük mindazokat, akik a fenti témában fényképeikkel tudják segíteni gyűjtő munkánkat, keressék Urbancsokné Pfljesovszki Ildikót a 66/214-599 telefonszámon. A fotókat számítógépen rögzítjük és 2 héten belül visszaszálítjuk tulajdonosuknak. **Urbancsokné Pfljesovszki Ildikó**

1 Dr. Palov József: Képek Szarvas múltjából, Szarvas, 1992, 52. p.

Meghívó

A Ruzicskay György Közalapítvány Kuratóriuma meghívja az érdeklődőket Szarvas Város Napja alkalmából rendezett időszaki kiállítására. A kiállítás megnyitásának időpontja: 2003. július 27. 15 óra
Helye: Ruzicskay Alkotóház (Szarvas Erzsébet liget) A kiállítást megnyitja: Babák Mihály polgármester. Közreműködik: Lengyel Tünde és a Várnagy Trió.

A Közalapítvány Kuratóriuma